

Využitie vektorového a skalárneho súčinu

VETA o využití skalárneho súčinu (o uhle vektorov) :

Pre veľkosť uhla φ nenulových vektorov $\mathbf{u}$ a $\mathbf{v}$ platí : $\cos \varphi = \frac{\mathbf{u} \cdot \mathbf{v}}{|\mathbf{u}| \cdot |\mathbf{v}|}$

Dôsledok : nenulové **vektory $\mathbf{u}$ a $\mathbf{v}$ sú na seba kolmé práve vtedy, keď $\mathbf{u} \cdot \mathbf{v} = 0$.**

Z definície skalárneho súčinu a z vlastností funkcie kosínus vyplýva:

- $\mathbf{u} \cdot \mathbf{v} > 0$ práve vtedy, ak uhol vektorov $\mathbf{u}$ a $\mathbf{v}$ je **ostrý**.
- $\mathbf{u} \cdot \mathbf{v} = 0$ práve vtedy, ak uhol vektorov $\mathbf{u}$ a $\mathbf{v}$ je **pravý**.
- $\mathbf{u} \cdot \mathbf{v} < 0$ práve vtedy, ak uhol vektorov $\mathbf{u}$ a $\mathbf{v}$ je **tupý**.

VETA o využití vektorového súčinu (obsah trojuholníka) :

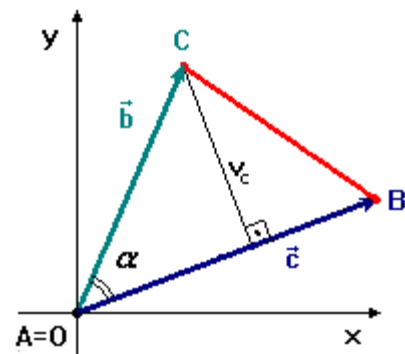
V priestore je daný trojuholník ABC. Nech $\mathbf{b} = \overrightarrow{AC}$ a $\mathbf{c} = \overrightarrow{AB}$.

Potom

$$S_{\Delta ABC} = \frac{1}{2} \cdot |\mathbf{b} \times \mathbf{c}|$$

Dôkaz : $S_{\Delta ABC} = \frac{1}{2} \cdot c \cdot v_c$, $v_c = b \cdot \sin \alpha$, $b = |\mathbf{b}|$, $c = |\mathbf{c}|$

Po dosadení : $S_{\Delta ABC} = \frac{1}{2} \cdot |\mathbf{b}| \cdot |\mathbf{c}| \cdot \sin \alpha = \frac{1}{2} \cdot |\mathbf{b} \times \mathbf{c}|$
podľa definície vektorového súčinu

Poznámka : Z každej úlohy v rovine môžeme urobiť úlohu v priestore tak, že za tretiu súradnicu bodov (vektorov) dosadíme nulu.

VETA o využití zmiešaného súčinu(objem rovnobežnostena) :

Ravnobežnosten je štvorboký hranol, ktorého protiľahlé steny sú rovnobežné. Pre objem ravnobežnostena ABCDEFGH, v ktorom $\mathbf{u} = \overrightarrow{AB}$, $\mathbf{v} = \overrightarrow{AD}$ a $\mathbf{w} = \overrightarrow{AE}$ platí :

$$V = |(\mathbf{u} \times \mathbf{v}) \cdot \mathbf{w}|$$

Poznámka : Súčin $(\mathbf{u} \times \mathbf{v}) \cdot \mathbf{w}$ sa nazýva **zmiešaný súčin vektorov**.

Autor : **Beata Hegerová**, Gymnázium Nováky

Použitá literatúra :

Šedivý a kolektív : Matematika pre 3.ročník gymnázia